

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

2013/0304(COD)

27.11.2013

ARVAMUSE PROJEKT

Esitaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse nõukogu 25. oktoobri 2004. aasta raamotsust 2004/757/JSK (millega kehtestatakse miinimumeeskirjad ebaseadusliku uimastiäri kuriteokoosseisu ja karistuste kohta) uimasti määratluse osas (COM(2013)0618 – C7-0271/2013 – 2013/0304(COD))

Arvamuse koostaja: Bogusław Sonik

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Ebaseaduslik uimastiäri ja uimastite kuritarvitamine kujutavad ELis suurt ohtu inimese tervisele ja ohutusele ning ühiskonnale. ÜRO narkootiliste ainete ühtse konventsiooni alusel kontrollitavate ainete, näiteks kokaiini, *ecstasy* ja kanepi tarbimine tundub küll olevat viimastel aastatel stabiliseerunud, ehkki kõrgel tasemel, ent uusi suuri probleeme valmistab kiiresti turule ilmuvate uute ainete tegelemine. Liidus on üha laialdasemalt kättesaadavad uued psühhoaktiivsed ained, millel on tööstuses arvukalt kasutusviise, kuid mis – ja see on veelgi tähtsam – avaldavad kontrollitavate uimastitega sarnast mõju ja mida sageli turustatakse nende seaduslike alternatiividena, kuna nende suhtes ei kohaldata samasuguseid kontrollimeetmeid, ja mida tarbivad eelkõige noored.

Kõnealuste uute ainete kaasnevate ohtude, sealhulgas tõsise tervisekahjustuse ja surma tõttu on riikide ametiasutused kehtestanud nende suhtes mitmesuguseid piiravaid meetmeid. Siiski võib selliste riiklike piirangute tõhusus olla vähene, sest neil ainetel on võimalik siseturul vabalt liikuda.

Et vähendada tõhusalt nende kahjulike uute psühhoaktiivsete ainete kättesaadavust, on vaja, et neid reguleeriksid kriminaalõiguse normid nagu teisi ebaseaduslikke uimasteid.

Nõukogu raamotsusega 2004/757/JSK on ette nähtud ühine lähenemisviis ebaseadusliku uimastiäri vastu võitlemiseks. Selles on sätestatud ühised miinimumeeskirjad uimastiäri seotud õigusrikkumiste ja karistuste määratlemise kohta, et vältida liikmesriikide kohtuasutuste ja õiguskaitseasutuste vahelises koostöös probleeme, mis tulenevad asjaolust, et kõnealune õigusrikkumine või kõnealused õigusrikkumised ei ole karistatavad mõlema, nii taotleva kui ka taotluse saanud riigi õigusaktide alusel. Kuid nende toodete muutuva laadi tõttu ei kohaldata neid sätteid uute psühhoaktiivsete ainete suhtes.

Seetõttu on vaja laiendada raamotsuse 2004/757/JSK kohaldamisala uutele psühhoaktiivsetele ainetele, mille suhtes on kehtestatud kontrollimeetmed. Seetõttu muudetakse kõnealuse ettepanekuga raamotsust 2004/757/JSK, et laiendada selle kohaldamisala, hõlmamaks psühhoaktiivseid aineid, mis kujutavad endast tõsiseid tervise-, ohutus- ja sotsiaalseid riske.

Kõnealune ettepanek on lisatud ettepanekule võtta vastu määrus uute psühhoaktiivsete ainete kohta. Nimetatud kaks ettepanekut on omavahel seotud, nii et uute psühhoaktiivsete ainete suhtes, mis kujutavad tervise-, sotsiaalseid ja ohutusriske ning millele on kõnealuse määruse alusel seepärast kehtestatud alaline turustamise piirang, kohaldatakse ka raamotsuses 2004/757/JSK ebaseadusliku uimastiäri kohta kehtestatud kriminaalõiguse norme.

Tehnilisest seisukohast muudetakse raamotsust 2004/757/JSK järgmiselt: mõistet „uimasti”, nagu see on raamotsuses sätestatud, määratletakse nüüdsest järgmiselt:

- ained, mis on hõlmatud ÜRO 1961. aasta narkootiliste ainete ühtse konventsiooniga (muudetud 1972. aasta protokolliga) ja ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooniga;

- lisas loetletud ained (lisas on loetletud psühhoaktiivsed ained, mida käsitatakse „uimastitena” kavandatud direktiivi tähenduses);
- uued psühhoaktiivsed ained, mis kujutavad olulisi tervise-, sotsiaalseid ja ohutusriske ning mille suhtes on kehtestatud [määruse (EL) nr .../... (uute psühhoaktiivsete ainete kohta) artikli 13 lõike 1] alusel alaline turustamise piirang.

Meetmeid, mis on seotud uute psühhoaktiivsete ainete, kohaldatakse 12 kuud pärast alalise turustamise piirangu jõustumist (olemas on paralleelne ettepanek võtta vastu määrus uute psühhoaktiivsete ainete kohta).

Terviseiga seotud küsimuste osas on arvamuse koostaja seisukohal, et võttes arvesse probleemi kasvavat ulatust, uute psühhoaktiivsete ainete kiiresti muutuvat laadi ja narkokaubanduse riske siseturu piires, väljendab arvamuse koostaja heameelt olemasoleva raamotsuse 2004/757/JSK üle praegustele asjaoludele reageerimiseks.

Uute psühhoaktiivsete ainete kasutamise suurenemine ja sellele järgnev liikmesriikides uute psühhoaktiivsete ainete kasutamisest tingitud tõsise tervisekahjustuse ja surmajuhtumite arvu suurenemine nõuab uimasti määratluse muutmist ja turupiirangute rakendamist ning tervisele, ohutusele ja ühiskonnale tõsist ohtu põhjustavana liigitatud ainete ebaseaduslikuks kuulutamist.

Pidades silmas terviseriske, mida põhjustavad uued psühhoaktiivsed ained, mis on võrreldavad ohtudega, mida kujutavad ÜRO konventsioonide alusel loetletud ained, väljendab arvamuse koostaja heameelt uues süsteemis väljapakutud sanktsioonide proportsionaalsuse üle.

Uimasti määratlusega seoses on arvamuse koostaja seisukohal, et see peab sisaldama ühte või mitut loetletud ainet sisaldavaid võimalikke segusid või lahusteid, võttes eriti arvesse toodete kiiresti muutuvat laadi ja nn loomingulist turul, mis ilmneb valemite pidevates muutmistes, mispuhul ainete mõju üksteisele ja tarbija tervisele võib muutuda.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil arvestada järgmiste muudatusettepanekutega:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) Liidus ilmub turule üha uusi

Muudatusettepanek

(4) Liidus ilmub turule üha uusi

psühhoaktiivseid aineid, mis avaldavad sama kahjulikku mõju kui ÜRO konventsioonides loetletud ainedki, ning levivad seal kiiresti. Teatavad uued psühhoaktiivsed ained kujutavad olulisi tervise-, sotsiaalseid ja ohutusriske, nagu seda kinnitatakse [määruses (EL) nr .../... uute psühhoaktiivsete ainete kohta]. Kõnealuse määruse alusel võib võtta meetmeid olulisi tervise-, sotsiaalseid ja ohutusriske kujutavate uute psühhoaktiivsete ainete tootmise, valmistamise, turul kättesaadavaks tegemise, sealhulgas liitu importimise, transportimise ja liidust eksportimise keelamiseks. Üksikisikutele ja ühiskonnale olulist ohtu kujutavate uute psühhoaktiivsete ainete kättesaadavuse tõhusaks vähendamiseks ning terves liidus nii selliste ainetega kauplemise kui ka kuritegelike organisatsioonide osalemise tõkestamiseks peaksid kõnealuse määruse alusel võetavad alalised turustamist piiravad meetmed põhinema kriminaalõiguse normidel.

psühhoaktiivseid aineid, mis avaldavad sama kahjulikku mõju kui ÜRO konventsioonides loetletud ainedki, ning levivad seal kiiresti. Teatavad uued psühhoaktiivsed ained kujutavad olulisi tervise-, sotsiaalseid ja ohutusriske, nagu seda kinnitatakse [määruses (EL) nr .../... uute psühhoaktiivsete ainete kohta]. Kõnealuse määruse alusel võib võtta meetmeid olulisi tervise-, sotsiaalseid ja ohutusriske kujutavate uute psühhoaktiivsete ainete tootmise, valmistamise, turul kättesaadavaks tegemise, sealhulgas liitu importimise, transportimise ja liidust eksportimise keelamiseks. Üksikisikutele ja ühiskonnale olulist ohtu kujutavate uute psühhoaktiivsete ainete kättesaadavuse tõhusaks vähendamiseks ning terves liidus nii selliste ainetega kauplemise kui ka kuritegelike organisatsioonide osalemise tõkestamiseks peaksid kõnealuse määruse alusel võetavad alalised turustamist piiravad meetmed põhinema *proportsionaalsetel* kriminaalõiguse normidel.

Or. en

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

(5) Seepärast tuleks uued psühhoaktiivsed ained, mille suhtes on kooskõlas [määrusega (EL) nr .../... uute psühhoaktiivsete ainete kohta] kehtestatud alaline turustamise piirang, olema reguleeritud ebaseaduslikku uimastiäri käsitlevate liidu kriminaalõiguse normidega. See aitaks ka lihtsustada ja täpsustada liidu õigusraamistikku, sest

Muudatusettepanek

(5) Seepärast tuleks uued psühhoaktiivsed ained, mille suhtes on kooskõlas [määrusega (EL) nr .../... uute psühhoaktiivsete ainete kohta] kehtestatud alaline turustamise piirang, olema reguleeritud ebaseaduslikku uimastiäri käsitlevate liidu kriminaalõiguse normidega. See aitaks ka lihtsustada ja täpsustada liidu õigusraamistikku, sest

ÜRO konventsioonides osutatud ainete ja kõige kahjulikumate uute psühhoaktiivsete ainete suhtes kohaldataks samu kriminaalõiguse norme. Seetõttu tuleks muuta raamotsuses 2004/757/JSK esitatud „uimasti” määratlust.

ÜRO konventsioonides osutatud ainete ja kõige kahjulikumate uute psühhoaktiivsete ainete suhtes kohaldataks samu kriminaalõiguse norme. Seetõttu tuleks muuta raamotsuses 2004/757/JSK esitatud „uimasti” määratlust, **et vastata praegustele tingimustele.**

Or. en

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1

Raamotsus 2004/757/JSK

Artikkel 1 – punkt 1

Komisjoni ettepanek

(1) Artikli 1 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„„uimasti”:

- (a) ained, mis on hõlmatud ÜRO 1961. aasta narkootiliste ainete ühtse konventsiooniga (muudetud 1972. aasta protokolliga) ja ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooniga;
- (b) lisas loetletud ained;
- (c) uued psühhoaktiivsed ained, mis kujutavad olulisi tervise-, sotsiaalseid ja ohutusriske ning mille suhtes on kehtestatud [määruse (EL) nr .../... (uute psühhoaktiivsete ainete kohta) artikli 13 lõike 1] alusel alaline turustamise piirang;”

Muudatusettepanek

(1) Artikli 1 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„„uimasti” **tähendab ükskõik millist järgmistest ainetest:**

- (a) ained, mis on hõlmatud ÜRO 1961. aasta narkootiliste ainete ühtse konventsiooniga (muudetud 1972. aasta protokolliga) ja ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooniga;
 - (b) lisas loetletud ained;
 - (c) uued psühhoaktiivsed ained, mis kujutavad olulisi tervise-, sotsiaalseid ja ohutusriske ning mille suhtes on kehtestatud [määruse (EL) nr .../... (uute psühhoaktiivsete ainete kohta) artikli 13 lõike 1] alusel alaline turustamise piirang;”
- (c a) iga segu või lahus, mis sisaldab ühte või mitut punktides a, b ja c loetletud ainetest;”**

Or. en